

HØRINGSUTTAELSE FRA OPPLYSNINGSVESENETS FOND I HØRING OM TJENESTEBOLIG- OG BOPLIKTORDNINGEN FOR PRESTENE.

Innledning

Opplysningsvesenets fond (Ovf) har fått «Høringsnotat om tjenestebolig- og bopliktordningen for prestene», datert 21.5.2013, sendt fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet for uttalelse.

Departementet foreslår å oppheve den generelle bopliktordningen. Imidlertid foreslås det å opprettholde boplikt til presteboliger som er kirke- og kulturhistorisk viktige. Kirken antas å trenge en boligordning for å sikre rekruttering til enkelte stillinger. Departementet foreslås derfor å videreføre en tjenesteboligordning i rekrutteringskrevende områder.

Ovf er bedt om å avgi uttalelse til de ulike forslagene, og ønsker i den anledning å gi sin vurdering av hvilken form en rekrutterings-boligordning kan ha.

Til slutt i høringsuttalelsen kommer en sammenfatning av Ovfs syn, i samsvar med strukturen i Departementets notat.

Bakgrunn

Etter lov om Opplysningsvesenets fond skal fondet komme Den norske kirke til gode, og verdiene i fondet bevares og gi avkastning. Det som er til beste for Opplysningsvesenets fond skal derfor også være til beste for Den norske kirke.

Dagens boligordning er kostbar og ikke økonomisk bærekraftig slik finansieringen er i dag. De bokførte kostnader, etter fradrag for husleieinntekter, er på 41,7 mill. kroner. Innflytelsen på Ovfs likviditet er større fordi det foretas investeringer på 82 mill. kroner. I 2012 ble det brukt 93 mill. kroner i forvaltningen av Ovfs presteboliger. I tillegg kommer 22 mill. kroner som netto kostnader for de kommunale boligene (refusjon – husleieinntekter).

Etterslepet i vedlikehold er beregnet til 250 mill. kroner for Ovfs boliger, og sannsynligvis i samme størrelsesorden for de kommunale boligene. Etter Ovfs vurdering vil det ikke være mulig å prioritere presteboligene sterkere enn i dag. Uttaket fra fondet til presteboliger og andre kirkelige oppgaver er større enn fondets verdiskapning. Tjenestebolig- og bopliktordningen må derfor trappes ned dersom uttaket fra fondet skal gi anledning til å prioritere andre kirkelige oppgaver. Uttaket fra fondet må tilpasses verdiskapningen..

En forutsetning for å avvikle dagens tjenesteboligordning er at den erstattes av en ordning som er mer økonomisk bærekraftig for Opplysningsvesenets fond, slik at det reelt sett blir frigjort midler til andre kirkelige formål. Dette må også gjelde for overgangsløsninger.

Dagens situasjon.

Ovf er pålagt å finansiere dagens boligordning, herunder også de kommunale boligene. For Ovf er det en betydelig utfordring at personalpolitiske virkemidler, som f.eks. rimelig tjenestebolig som arbeidsgiver kan benytte seg av, uten at en samtidig får en økonomisk kost/nytte vurdering av dette virkemiddelet i hvert enkelt tilfelle. Det har vært en tradisjon at prester skal bo i tjenesteboliger. Det er behov for å gjøre justeringer slik at en får en mer kostnadseffektiv ordning som samtidig tar vare på de hensyn som er viktige for kirken.

Ovf har en rekke boliger som er bygget for en annen tid. Mange av disse er viktige kulturminner som bør tas vare på. Samtidig omfatter porteføljen også mange store bygninger med lite tidsmessig planløsning og uheldig plassering. Kostnadene med å endre denne porteføljen kan bli betydelige. Ordningen bør heller trappes ned enn å gjennomføre denne endringen i porteføljen.

Spørsmålet om eventuell nedskalering av bopliktordningen.

De siste årene har Ovf tatt til orde for en vurdering av ordningen, dvs. at boplikt- og tjenesteboligordningen burde omfatte et redusert antall stillinger i forhold til i dag slik at uttaket fra fondet til dette formål står i forhold til verdiskapningen.

Ovf har erfart at det kan være vanskelig å nedskalere ordningen fordi det er så mange interessenter i saken; menighetene - kirken, prestenes arbeidsgiver - bispedømmerådene, arbeidstakerorganisasjonene og lokalmiljøene. Argumentene for å opprettholde tjenesteboligordningen er mange, og diskusjonene omkring ordningen viser at saken er kompleks.

Forslaget om å oppheve den alminnelige boplikten og erstatte denne med mer hensiktsmessige løsninger, vil kunne føre til en konstruktiv diskusjon mellom interessentene om alternative løsninger. Ovf støtter forslaget om å oppheve den generelle boplikten, selv om det reiser en rekke nye spørsmål som må finne sin løsning. Den største utfordringen ligger i å finne en god boligordning som kan bidra til at kirken rekrutterer til stillinger der tjenestebolig er en forutsetning for å skaffe prest. Også andre forhold må finne sin avklaring, herunder spørsmålet om fordelsbeskatning av tjenestebolig. Ovf forutsetter at departementet tar de nødvendige initiativ for disse avklaringene ettersom dette også vil ha betydning for Ovfs forvaltning.

Hvilke hensyn bør vektlegges ved valg av modell?

Ovf vil legge til grunn at det er kirken selv som må uttrykke sitt behov for en boligordning. Det er sterke tradisjoner knyttet til dagens ordninger, men det er behov for endringer, slik det er påpekt over. Kostnadene til dagens boligordninger er høye. Det er nødvendig at det gjøres kost/nytte analyser og at ordningen bare skal gjelde der det er behov for den.

For Ovf er det to hensyn som synes særlig viktige:

1. Kirken har behov for et antall boliger for å sikre rekruttering til stillinger der det gjelder særlige forhold.

2. Prestegårdene er viktige kulturminner. Ovf er pålagt å ta et ansvar for denne delen av kirkens kulturminner og sørge for at disse blir forvaltet på en ansvarlig måte, som andre aktører i samfunnet (f.eks. Kystverket, Forsvarsbygg og NSB).

Det er i diskusjonene også fremført andre argumenter for å opprettholde tjenestebolig og bopliktordningen:

- betydningen for folkekirken av at presten bor i menigheten
- verdien av å ha et antall tjenesteboliger som gjør det lettere for prestene å skifte tjenestested
- den økonomiske fordelene det er for prester å disponere en rimelig tjenestebolig.

Det ligger ikke til Ovf å vekte disse hensynene, men de kirkelige organ bør gjøre disse avveiningene. Dagens boligordning er relativt dyr, ca. kr 120.000 pr prestestilling / år.

Kirken vil trenge en boligordning. Den ideelle modellen vil i teorien være at arbeidsgiver eier og disponerer bolig der denne er nødvendig for å sikre rekrutteringen til ledige stillinger.

- Boligen er en del av arbeidsforholdet. En tilhørende husleieavtale regulerer forhold rundt boligen.
- Boligen er ett av flere virkemiddel som arbeidsgiver disponerer for å sikre rekruttering. Bolig brukes bare som virkemiddel der dette er nødvendig.

I dagens organisering av kirken er det ikke bispedømmerådene, som prestenes arbeidsgiver, som eier boligene. Disse eies av kommunene eller Ovf. Ovf legger til grunn at kirkens organisering er i støpeskjeen. Uavhengig av den fremtidige organiseringen av kirken og fondets rolle er det naturlig at Ovf også får ansvaret for en fremtidig boligordning. Historisk har Ovf alltid hatt en sentral rolle som kirkens boligforvalter og for finansiering av ordningene.

I en sterkt desimert boligordning bør en også vurdere om Ovf skal overta ansvaret for de kommunale presteboligene som blir igjen i boligordningen.

I noen områder der arbeidsgiver gjennom Ovf ikke disponerer bolig, vil det lokalt kunne tas initiativ for å skaffe presten bolig. Dette under forutsetning av at prestene betaler en tilnærmet markedsleie slik at løsningen kan gjennomføres uten tilskudd fra Ovf. Slike initiativ kan være nødvendige og kan skape et positivt lokalt engasjement, men behøver ikke være del av kirkens alminnelige boligordninger.

Fondets boliger med kirke- og kulturhistoriske verdier.

Ovf er enig i departementets syn, jfr. Høringsnotatets pkt. 5.1.1. s. 24, om fortsatt boplikt til de kultur- og kirkehistorisk viktigste fondsboligene. Det vil være kostbart å bringe disse i god stand. Skal Ovf påta seg disse kostnadene må det være en forutsetning, som Departementet legger opp til, at de brukes til sitt formål, nemlig som presteboliger. I utgangspunktet vil Ovf anta at «kulturminne-eiendommene» vil omfatte ca. 150 boliger. På sikt kan det bli færre.

Under forutsetning av at spørsmålet om fordelsbeskatning avklares, mange av disse boligene er relativt store, er det grunn til å anta at dette ikke vil hindre godt søkertilfang til de stillinger som innebærer å bo i en kulturhistorisk prestebolig, og/eller på en historisk eiendom. Prestene vil kunne akseptere en boplikt i slike tilfelle. Antallet slike stillinger vil være < 8 % av totalt antall prestestillinger.

Ovf tar for gitt at ansvaret for vedlikehold og drift av disse eiendommene skal forvaltes direkte av fondet, med egne fagfolk.

Ovf er innforstått med at dersom det skal hvile boplikt på utvalgte kulturminneeiendommer, i en situasjon der den generelle boplikten ellers er avvirket, vil det stilles krav om et godt vedlikehold av disse boplikteiendommene. Dette gjelder så vel ENØK-tiltak som det generelle vedlikeholdet.

Det er viktig at kirkens organer er villig til å stå sammen med Ovf om å ta det samfunnsansvaret som ligger i forvaltningen av de mest verdifulle prestegårdene. Ut over å være bosted for presten har eiendommene også hatt en sentral plass i utvikling av folkekirken rundt om i landet.

Ny tjenesteboligordning som rekrutteringstiltak.

I høringsnotatet, pkt 5.3 «Tilbud om tjenestebolig» side 27 og 28, omtales behovet for bolig som rekrutteringstiltak.

Utfordringene med en slik boligordning kan være vanskelig å vurdere, og vil også være avhengig av hvor mange boliger man skal ha i ordningen.

Ovf oppfatter at en ny boligordning som foreslått av Departementet, i utgangspunktet er ment å være et gode som presten kan velge å benytte seg av. En kandidat kan ønske slik bolig. Den neste ønsker det ikke. Utfordringen kommer når tilbudet ikke er ønsket. Boligen må da omdisponeres, leies ut eller selges. I rurale områder kan et salg eller utleie medføre økonomiske tap. Ovf er bekymret for en ordning med slik valgfrihet og fleksibilitet.

Ovf ønsker en boligordning hvor en har en rimelig forutsigbarhet mht. kostnader, risiko og bruk. Skal en få denne forvaltningen til å fungere, må det være slik at den presten som ansettes må forutsettes å bo i boligen. I de situasjoner hvor det likevel er gode grunner for at presten ikke skal bo i boligen, må sakene behandles etter gitte retningslinjer. Ovf ber Departementet vurdere om det også bør være boplikt til boligene som stilles til disposisjon i rekrutteringsøyemed.

Overgangsordninger ved opphør av dagens generelle boplikt.

Med utgangspunkt i Departementets anbefaling legger Ovf til grunn at bopliktordningen vil opphøre fra et bestemt tidspunkt. Prester som tilsettes etter dette tidspunktet vil ikke få knyttet boplikt til sitt arbeidsforhold, med mindre de har fått en stilling hvor det følger en bolig som det er definert boplikt til.

Salg av presteboliger.

I høringsnotatets pkt 5.2.1, 2. avsnitt side 25, anbefaler Departementet at prestene tilbys kjøp av tjenesteboliger fra fondet der hvor boplikten opphører. Ut fra at fondsboligene representerer store verdier for fondet, er det grunn til å kommentere Departementets syn noe nærmere.

Etter hvert som det kommer presteskifter vil det bli boliger som fases ut av dagens boligordning. For Ovfs del vil det være naturlig å tenke seg at mange av disse eiendommene kan selges i det åpne marked, på normal måte. I samarbeid med lokale eiendomsmeglere vil Ovf kunne håndtere mange kurante salg.

Strukturen i Ovfs boligportefølje er imidlertid slik at det fort oppstår en rekke utfordringer knyttet til disse salgene. En av disse utfordringene er boliger som er tilknyttet gårdsbruk:

Når jordbrukseiendommen tidligere er fraskilt fra resten av eiendommen med eget matrikelnummer og i de fleste tilfelle avhendet, vil det ofte være mulig å selge boligen. Boligen må da skilles fra resten av eiendommen som ofte består av festetomter, viktige jord- og utmarksarealer, utviklingsarealer og andre rettigheter/ressurser. De salgene kan ta tid, men de lar seg som oftest løse.

Når jordbrukseiendommen ikke er fraskilt resten av eiendommen vil det ofte bli større utfordringer. I slike tilfelle må man vurdere om man skal søke å skille presteboligen fra resten av eiendommen og selge boligen, eller beholde boligen sammen med resten av eiendommen. Presteboligen må da leies ut eller få en annen anvendelse.

Boliger som ligger til landbrukseiendommer vil det med dagens regler være vanskelig å få omsatt uten å måtte selge hele eiendommen til en kontrollert lav pris. En forutsetning for ikke å tappe fondet for verdier er at boligene kan fradeles.

Ovfs eiendommer er i stor grad potensialet for fremtidige inntekter. Det er viktig at Ovf beholder de eiendommer som også i et langsiktig perspektiv har utviklingsmuligheter og dermed sikre grunnlaget for fremtidige tilskudd til kirken.

Ovf mener eventuelt salg av bolig til den presten som bor i en prestebolig ved opphør av boplikten ikke er en heldig løsning. Det som må være avgjørende for om en bolig skal selges eller ikke er den økonomiske helhetsvirkningen for Opplysningsvesenets fond.

En rett til å kjøpe boliger som går ut bopliktordningen kan dessuten oppfattes som en usaklig forskjellsbehandling prestene imellom, det er uheldig.

Ovfs boliger som det er knyttet allmenn kulturminneverdi til.

Ovf har eiendommer som er kulturminner, men der kulturminneverdien ikke nødvendigvis er knyttet til kirken. Ett eksempel er Nettet prestegård i Nettet kommune, hvor Bjørnstjerne Bjørnson vokste opp.

Om den generelle boplikten bortfaller, så er det ikke opplagt at det blir prestebolig på Nettet prestegård. Eiendommens kulturhistorie er i første rekke knyttet til Bjørnstjerne Bjørnsons virke. Imidlertid er eiendommen viktig for Nettet kommune og i norsk historie. Det er ikke nødvendigvis naturlig at det knyttes boplikt til slike eiendommer dersom de ikke samtidig er viktige for rekruttering til en prestestilling.

Ovf vil få et ansvar for å bringe eierskapet for slike eiendommer over i ansvarlige hender, og det kan bli vanskelig å hente ut «markedsverdiene».

Ovf vil måtte prioritere mellom denne type verdifulle eiendommer som vi skal beholde, og for flere eiendommer i «gråsonen» kan det være av interesse å styre det fremtidige eierskapet.

Dersom Ovf skal trappe ned porteføljen av presteboliger vil det bli mange krevende prosesser knyttet til avhendingen. Forventningen om raske salg må derfor korrigeres i lys av kompleksiteten som erfaringsmessig er i slike salgsprosesser, samt å sikre forsvarlig saksbehandling.

Prester som i dag er ansatt med boplikt.

Om boplikten blir opphevet, slik Departementets høringsnotat legger opp til, vil det være et stort antall prester som ihht sin ansettelsesavtale sitter med boretthet til tjenestebolig. Dette er nærmere kommentert i høringsnotatet, jf. pkt. 5.2.1 s. 25. De skal beholde retten til å ha bolig så lenge de er i stillingen, hvis de ønsker.

Ovf er innforstått med at prestene kan få fortsette å bo i tjenesteboligen. Det er viktig at kommunene også har forpliktelse til å holde bolig i etablerte arbeidsforhold, selv om § 33 i Kirkeloven blir endret. Ovf tar for gitt at Departementet sørger for at det vedtas overgangsregler hjemlet i lov eller forskrift.

Når det gjelder de viktigste kirke- og kulturhistoriske fondsboligene, anbefaler Departementet at de fortsatt skal omfattes av boplikt. Prestene som bor i disse boligene vil således fortsatt ha boplikt. Ovf vil tilrå at det også bør være boplikt til boligene i kirkens rekrutteringsboligordning ut fra å sikre en nødvendig forutsigbarhet i forvaltning av ordningen.

Med Departementets forslag om å oppheve den generelle boplikten vil mange prester fritt kunne flytte fra boligen. De kan også velge å bli boende. I departementets notat (side 7-8 og 25) er det foreslått at prester som bor i tjenesteboliger under gitte forutsetninger bør få et tilbud om kjøp av boligen de bor i.

At fondet etter omstendighetene kan velge å tilby salg til presten til markedsverdi, slik Departementet foreslår, jfr s. 25, pkt 5.2.1.2. 2. avsnitt, kan være aktuelt, men i dette spørsmålet må

fondet kunne stå fritt. Det er ikke en god løsning å etablere en rettighet til kjøp for den enkelte prest. I forbindelse med slike salg må Ovf ha kontroll over både tempo og forutsetninger.

Ovf har i flere tilfelle benyttet utvalgte, anerkjente og kompetente takstmenn til slike markedsvurderinger, med godt resultat. Med utgangspunkt i en gitt takst, som Ovf opplever som riktig, vil presten kunne få et tilbud. Dette tilbudet kan aksepteres eller forkastes. Ovf vil ikke kunne gi anledning til forhandlinger om prisen. Dette ville fort skape uholdbare tilstander.

En kan ikke utelukke at «markedet» kunne ha gitt en noe høyere pris, men Ovfs fordel er at prosessen kommer videre. Alternativet for Ovf er å måtte videreføre eierskapet med de kostnader dette innebærer. Siden presten har sin ansettelsesavtale kan han eller hun selv velge å bli boende eller flytte. Høringsnotatet har ikke omtalt muligheten for å si opp denne avtalen og løse ut denne rettigheten på en eller annen måte.

Avvikling av den generelle bopliktordning.

I det videre ønsker Ovf å knytte noen kommentarer og anbefalinger i forhold til de overgangssituasjoner som vil oppstå ved opphevelse av den generelle boplikten.

Overgangssituasjon I: Kommunale boliger.

Endringsprosessene starter med utgangspunkt i dagens situasjon: Boplikten blir opphevet, og kommunene vil ikke lenger ha plikt til å stille med bolig. Prestene som bor i boligene har imidlertid bolig som del av sin ansettelsesavtale.

- Departementet bør lage en overgangsordning der kommunene har plikt til å stille bolig til disposisjon for de prester som har kommunale tjenestebolig, inntil de flytter ut av boligene. Dette vil skje fordi presten enten slutter i stillingen eller velger å flytte ut.

Refusjonsordningen fra Ovf må videreføres, men «spisses» mer slik at verdier ikke blir overført fra fondet til kommunene. Det kan i den forbindelse være naturlig å se på om kapitalelementet i refusjonsordningen skal falle bort. Refusjonsmidlene er i dag ikke øremerkede. Ovf vil anbefale at refusjonsordningen i større grad enn i dag blir knyttet til konkrete vedlikeholdstiltak. Det bør også vurderes om det er behov for mer oppfølging fra Ovfs side i forhold til at boligene vedlikeholdes slik som forutsatt.

- Antallet kommunale boliger vil over tid reduseres kraftig fordi boplikten blir opphevet. Dersom kommunene ønsker å selge en prestebolig til prest med boret, og dermed avslutte sine forpliktelser i forbindelse med den generelle bopliktordningen, må det være rom for det.
- Etter opphevelse av den generelle boplikten, må den generelle regelen være at ledige stillinger annonseres uten boligtilbud. Det forutsettes at prestene selv ordner seg med bolig.

I noen områder vil det bli rekrutteringsproblem dersom arbeidsgiver ikke kan tilby bolig. Bispedømmerådene er nærmest til å vurdere disse utfordringene, og det må forutsettes at de spiller på lag med Ovf i disse vurderingene. Ovf må ha en beredskap for de situasjoner der kommunene trekker seg ut, men hvor det fortsatt er nødvendig for kirken at det finnes tjenesteboliger.

Overgangssituasjon II: Ovfs boliger.

Endringsprosessene starter med utgangspunkt i dagens situasjon: Boplikten blir opphevet, og Ovf står foran en stor omstilling:

- Fondets kulturminner. Ovf vil være opptatt av skjebnen til de prestegårder som anses å være viktige kulturminner for kirken. Etter departementets forslag vil det bli videreført en boplikt til de viktigste kirke- og kulturhistoriske fondsboligene. Etter Ovfs foreløpige vurderinger kan dette omfatte ca. 150 eiendommer, men det kan etter hvert bli færre. For disse eiendommene vil prestene ikke få noe tilbud om kjøp av sin tjenestebolig.

Ovf arbeider med en oversikt over hvilke eiendommer dette skal være. Innen 31.12.2013 vil Departementet få oversendt en liste over disse eiendommene, med en begrunnelse for hvorfor det bør være boplikt til eiendommene.

- Når Departementet har fastsatt rammene for en fremtidig boligordning vil Ovf måtte gjennomføre en rekke møter med bispedømmene om hvor de mener seg avhengig av tjenesteboliger for fremtidig rekruttering. I disse områdene vil ikke prestene få noe tilbud om kjøp av sin tjenestebolig.
- Etter opphevelse av den generelle boplikten vil en rekke prester få beskjed om at boligen de bor i er fritatt fra boplikt. Ovf har mange ordinære boligeiendommer. Prestene i disse boligene vil kunne få tilbud om å kjøpe boligen til markedspris, dersom det er den mest hensiktsmessige løsningen for Ovf. Oppgaven krever involvering av forskjellige kompetanse, og i mange tilfelle vil det være behov for en utstrakt dialog med forvaltningen i de kommunene hvor eiendommene ligger. Slike salgsprosesser vil kreve en betydelig ressursinnsats hos Ovf. Det er viktig at fondet får styre prosessene ut i fra sine erfaringer, arbeidskapasitet og vurderinger av hva som er mest tjenlig. Ovf tar for gitt at ingen prester vil ha noen rettighet til å få kjøpe boligen de bor i.

Nødvendige endringer i annet lovverk; fordelsbeskatning og delingsproblematikk.

Skattemessige forhold.

Ovf erfarer at skattespørsmål er et sentralt tema når dagens boligordning og fremtidige ordninger vurderes. Ovf forutsetter at Departementet, så vidt mulig, avklarer spørsmålene om beskatning av en rimelig tjenesteboligytelse i kirken. (Dersom bopliktelementet er et avgjørende element i skattespørsmålet, kan også dette tilsa at det bør hvile boplikt til boligene i rekrutteringsboligordningen.)

Delingsregler.

Et generelt bortfall av boplikt uten at det gis særskilt hjemmel for fradeling, kan føre til at Ovf blir sittende med unødvendig mange bygninger med tilhørende vedlikeholdskostnader. Det er derfor behov for at FAD og Miljøverndepartementet (MD) i det minste gir klare føringer overfor kommunene om at fondet skal få fradelt bygninger med naturlig arrondert tomt på disse eiendommene. Fradelingshjemmel er vesentlig for å oppfylle departementets forventninger til bedring av fondets økonomi.

I flere kommuner er presteboligen med tun regulert til «offentlig byggeområde» eller lignende, ofte med feilaktig eller med svak begrunnelse. Dette kan skape problem i fradelingssaker fordi fradeling og salg til boligformål vil være i formell strid med planstatus, og kan kreve dispensasjoner etc. som krever omfattende saksbehandling og normalt økte kostnader. – hvis det overhodet lar seg gjennomføre. Et samarbeid med MD som innebærer at departementet tar stilling til at presteboliger er «bolig» og skal reguleres til det, både i kommuneplaner og reguleringsplaner, er svært ønskelig.

Det er en forutsetning at spørsmål om deling og regulering får en smidig løsning for at departementets målsetting om økonomisk bærekraft skal kunne nås for de aktuelle eiendommene.

Om boplikten ikke opphører.

Høringsuttalelsen fra Ovf har i stor utstrekning tatt utgangspunkt i at boplikten vil bli opphevet, stort sett i tråd med forslagene fra departementet.

Om departementet, etter høringsprosessen, kommer til andre konklusjoner, er Ovf selvfølgelig innstilt på å tilpasse seg disse.

- Ovf holder fast ved at dagens ordning ikke er økonomisk bærekraftig.
- Ovf holder fast ved sin oppfatning om at dagens boplikt- og tjenesteboligordning må reduseres i omfang og bli mer målrettet.
- Ovfs standpunkt er at de boligene som stilles til disposisjon må være viktige i kirkens arbeid for rekruttering til ledige stillinger, og at det ikke bare blir et økonomisk gode i en lønnsdiskusjon. Til det er ordningen altfor kostbar.

Høringsspørsmålene – en oppsummering.

Kfr. Departementets høringsnotat s. 31.

1. Om dagens tjenesteboligordning bør føres videre?

Ovf slutter seg til departementets anbefaling at den alminnelige bopliktordningen bør avvikles. Ordningen er kostbar for Ovf. Utfordringen har vært at med en generell boplikt-ordning får en et «overforbruk» av tjenesteboliger. Ordningen bør begrenses til to hovedhensyn: Rekruttering til prestetjeneste og ivaretagelse av de prestegårder som er viktige kulturminner. Det er de kirkelige organer som må vurdere behovet i rekrutteringsøyemed. Styret mener derfor at departementet må vurdere å ha en boplikt til rekrutteringsboliger.

2. Mellomløsninger – en nedskalering av bopliktordningen til å omfatte færre stillinger.

Våre erfaringer tilsier at det er vanskelig å få redusert omfanget av ordningen med så mange forskjellige begrunnelser som har vært fremført for å beholde boplikten. Når hensynet til rekruttering er det viktigste argument, vil arbeidsgiver måtte begrunne dette.

3. Bør bispedømmerådet få det fulle ansvar for å bestemme om det til en stilling skal være knyttet tjenestebolig og boplikt?

Bispedømmerådet er den instans som best erfarer utfordringene med å rekruttere til ledige prestestillinger. Ideelt sett skulle de kunne disponere en boligordning for rekruttering. Slik er det ikke. Så lenge kirkens fremtidige organisering er i støpeskjeen vil det være Ovf som disponerer ressursene til å administrere og bekoste en boligordning. Bispedømmerådene og Ovf vil sammen måtte finne løsninger på de mange praktiske utfordringer, innenfor gitte rammer. Slik bør det sannsynligvis være i mange år enda. Et gode som ikke er tilstrekkelig behovsprøvet vil ofte gi et overforbruk. Det vil være vanskelig for Ovf å forvalte dersom det er bispedømmerådene som alene styrer ordningen. Dette grunnet manglende forutsigbarhet, merkostnader og kostnadskontroll for forvaltning av en slik ordning.

4. Boplikt til kulturminner – unntaket fra hovedregelen.

Ovf slutter seg til departementets vurdering av boplikt til de kulturhistoriske eiendommer. Dette prinsippet er viktig for at Ovf skal kunne gjøre en ansvarlig innsats for å ta vare på disse eiendommene. Ambisjonene for antallet boliger med kulturminneansvar for fondet bør kunne diskuteres med FAD og kirkens organisasjoner. Når det knyttes boplikt til disse boligene vil Ovf gjøre sitt ytterste for å gi dem en forsvarlig forvaltning og godt bomiljø. Fondet forutsetter at det ved en slik ordning ikke blir skatteplikt for boliger med boplikt.

5. Kompensatoriske tiltak for rekruttering.

Med en redusert boligordning vil det kunne frigjøres penger til andre kirkelige oppgaver. Ovf er av den klare oppfatning at dagens tjenestebolig- og bopliktordning er unødvendig kostbar og heller ikke økonomisk bærekraftig. Hvilke andre kompensatoriske tiltak som kirken bør bruke for å sikre rekruttering til prestedtjeneste faller utenfor fondets rolle å uttale seg om.

